

NVRB - NIEUWSBRIEF

INHOUD

Hulpverlening	1
Van de voorzitter.....	2
Agenda.....	2
NVRB excursie Noordzuidlijn.....	2
De Pen... Imelda van de Voorde	3
Verslag Lezingen ALV	4
Jaarboek 2006	5
Thema avond Intuïtie	5
Verslag Lustrumviering	7
Foto-impressie Lustrumviering.....	8

Hulpverlening

Enkele maanden geleden schreef ik al over ongelukken die wel erg dicht bij kwamen: was het toen een brandend noodlokaaltje voor de voordeur, nu kwam de traumahelicopter twee maal over ons huis heen vliegen. Uiteindelijk landde deze op de rondweg, zo'n 100 meter vanaf de voordeur. Zeg maar net iets verder dan het afgebrande noodlokaaltje...

De inzet bleek nodig voor een eenzijdig ongeval: een automobilist had de bocht in de rondweg iets te ruim genomen en was daardoor tegen een boom aan de andere kant van de weg gebotst. De bestuurder moest uit het wrak gezaagd worden hetgeen uiteindelijk leidde tot de inzet van twee brandweerauto's, politieondersteuning en de eerder genoemde traumahelicopter. Ja, in Waddinxveen gebeurt het!

Hoe treurig zo'n ongeval ook is, we kunnen gelukkig rekenen op de inzet van de hulpverlenende instanties om slachtoffers en eventuele schade te beperken. Ook de recente warme dagen gaven aanleiding tot grotere inzet van de brandweer om de bermen onder controle te houden. De marathon van Rotterdam werd na 28 kilometer afgelast omdat te veel mensen last kregen van de warmte en omdat de ziekenhuizen de hulpvragen niet meer aankonden.

De hulpverlening staat echter wel onder druk. Zo las ik dat politie, brandweer en ambulance nog steeds niet goed genoeg samenwerken, volgens **minister Ter Horst** (Binnenlandse Zaken). Belangrijke knelpunten zijn volgens haar alarmering, melding, coördinatie, afstemming en informatievoorziening. Ook wordt gewaarschuwd voor een gat tussen beleid en uitvoering. Er is diverse wet- en regelgeving, maar de uitvoerbaarheid lijkt nauwelijks getoetst te worden. Verder is het al langer bekend dat de hulpverlening niet ingesteld is op grote aantallen slachtoffers bij grootschalige rampen. Dit is een bewuste afweging tussen de noodzakelijke financiële middelen en het verwachte aantal slachtoffers, maar dit wordt zeker niet breed gecommuniceerd. Ten slotte blijkt dan ook nog dat zo'n kwart miljoen Nederlanders onverzekerd zijn, waardoor uiteindelijk de maatschappelijke kosten voor de zorgverlening (nog verder) zullen stijgen.

Vanuit het oogpunt van de **NVRB** is het echter vooral interessant om te merken dat er binnen de hulpverleningssector ook nagedacht wordt over risicoanalyse *over en tijdens* de inzet. Sterker nog: de sprekers tijdens de ALV vroegen nadrukkelijk om onze assistentie bij deze problematiek!

Neemt u ook de handschoen op?

Peter Blanker

COLOFON

De NVRB-Nieuwsbrief is een periodieke uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Risicoanalyse en Bedrijfszekerheid.

Redactie NVRB-Nieuwsbrief
Peter Blanker

Bijdragen aan deze uitgave van:
Peter Blanker, Theo Logtenberg, Hans Nederend, Jos Wessels, Imelda van de Voorde, Damon Visser, Rob Badoux, Johan de Knijff, Alfons Krom.

Redactieadres
Peter Blanker
p/a Belastingdienst B/CPP
Herman Gorterstraat 5
3511 EW Utrecht
tel 030 – 275 6000
GSM 06 – 1860 3079
E-mail redactie@nvr.nl

Sluitingsdatum kopij voor de volgende nieuwsbrief: 15 juli 2007

(c) 2007 NVRB

Alle bijdragen in deze nieuwsbrief zijn geschreven op persoonlijke titel, tenzij anders vermeld.

Wilt u (delen van) deze nieuwsbrief gebruiken? Neem dan contact op met de redactie en/of het bestuur!

VERENIGINGSGEGEVENS

Het doel van de NVRB is "bijdragen aan de ontwikkeling van de analyse en beheersing van risico's en bedrijfszekerheid alsmede de toepassing en kwaliteit daarvan te bevorderen door kennisoverdracht en uitwisseling van ervaring".

Aanmelding lidmaatschap en wijzigingen gegevens leden
Secretariaat NVRB (tijdelijk)
Jos Wessels
p/a TNO Bouw
Postbus 49
2600 AA Delft
tel 015 – 276 3205
E-mail voorzitter@nvr.nl

Aanmelding en informatie NVRB-bijeenkomsten
Programma Commissie NVRB
Cornelia Damstra
p/a Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht
tel 030 – 265 4803
GSM 06 – 2007 3139
fax 030 – 265 3499
E-mail activiteiten@nvr.nl

De website van de NVRB is te vinden op <http://www.nvr.nl>

Van de voorzitter...

Het gaat goed met de NVRB, de NVRB is springlevend! Ik was even een beetje geschrokken vanwege het aantal terugtrekkende bestuursleden. Maar zonder al te veel moeite is het bestuur weer vrijwel op sterkte gebracht. Wij zoeken alleen nog een secretaris. Ik neem die taak even waar. Gezien de (te) vele wisselingen in de bemensing van deze post is het bestuur nu op zoek naar een oplossing voor het "routine" werk dat bij deze functie hoort. Zo ook voor enkele taken van de penningmeester. Aanmeldingen voor de secretariaatsfunctie zijn dus nog altijd welkom. Ideeën voor het uitbesteden van routineklussen eveneens (voorzitter@nvr.nl). Het lustrum was in mijn ogen een succes. De afwezigen hebben een interessante, gezellige, verrassende en mooie feestelijke bijeenkomst gemist. En uiteraard hebben wij jullie ook gemist! Nu moeten wij weer vijf jaar wachten op een volgend lustrum!

Wanneer jullie dit lezen is de *Oeuvre en Bedrijven Award* uitgereikt op het Tweede Nationale Congres Risicomanagement. Wij zijn niet betrokken geweest bij de organisatie hiervan, maar hopen uiteraard dat het een succesvol congres is geweest. NVRB leden konden het congres tegen gereduceerd tarief bijwonen. In 2007 worden alle Awards weer gewoon tijdens de Universiteitendag uitgereikt. Wij bekijken nu, met het **Genootschap voor Risicomanagement**, of wij in 2008 de U-dag kunnen benutten voor de *Studie Awards* en een ander jaarlijks evenement kunnen organiseren voor de uitreiking van de andere twee Awards om de publiciteit te vergroten. Maar dan wel een evenement waar wij medeorganisator van zijn.

De bedrijven Award is door ons (de NVRB) nooit helemaal geaccepteerd, wij hebben ons altijd beperkt ingespannen om hiervoor goede kandidaten te vinden. Toch is het een interessante prijs, waarmee wij ons vak goed kunnen uitdragen. Het is een prijs waarmee een hele organisatie (bijvoorbeeld een bedrijf of een projectorganisatie waarin personeel van meerdere bedrijven een rol speelt) in het zonnetje wordt gezet. Het bestuur zal zich gaan inspannen het aantal kandidaten voor de *Bedrijven Award* te vergroten en vraagt daarbij hulp. Wie een goede kandidaat weet: onderwijs@nvr.nl
Tot zover voor deze nieuwsbrief. Veel leesplezier en nogmaals: de NVRB is springlevend!

Jos Wessels
Voorzitter

Agenda

Lezing betrouwbaarheidsanalyses consumenten-producten, juni 2007

Beschikbaarheidsanalyse Maaslandkering en onderhoudsoptimalisaties vliegtuigindustrie, september 2007

PI/GvRM bijeenkomst, 19 september 2007, georganiseerd door het GvRM maar toegankelijk voor NVRB-leden. Aanmelden en programma via de website van het genootschap: www.gvrm.nl

Excursie Amsterdam NoordZuidlijn, 11 oktober 2007. Zie hieronder.

Universiteitendag, 13 december 2007

NVRB excursie Noordzuidlijn

Donderdagmiddag 11 oktober organiseert de NVRB een excursie naar één van de meest risicovolle en complexe bouwprojecten ter wereld: de bouw van Metrostation CS onder het Amsterdam Centraal station voor de NoordZuidlijn. Complex zowel qua techniek, als wat betreft inpassing in de stad: gedurende de bouw blijft het station gewoon in bedrijf. Kortom, er spelen veel issues met betrekking tot risicoanalyses en bedrijfszekerheid! De excursie staat dan ook open voor alle NVRB-leden. Zet het nu dus vast in je agenda en meld je aan bij joudejans@teconsult.nl, zodat wij weten met hoeveel deelnemers we rekening moeten houden. Meer informatie op internet, zie bijvoorbeeld:

- www.noordzuidlijn.nl,
- www.stationseiland.nl,
- www.bovengrondse.nl

Damon Visser

De Pen... Imelda van de Voorde

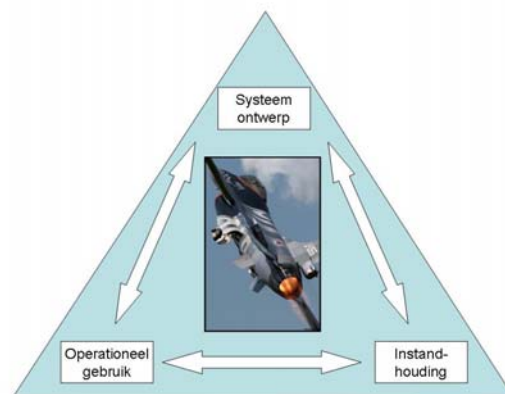
Instandhouding bij defensie: een vereiste voor gevechtskracht

"Loggies make it happen!"

Mijn naam is Imelda van de Voorde en ik werk op de afdeling Operationele Analyse bij TNO Defensie en Veiligheid. Ik ben daar vooral bezig met advieswerk op het gebied van instandhouding waarbij logistieke simulatie een belangrijk hulpmiddel is. Daarom wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om iets te vertellen over instandhouding bij de Luchtmacht.

De instandhouding is bij defensie gericht op het behoud en het herstel van (wapen)systemen (bijvoorbeeld F-16 of Chinook) en levert daarmee de gewenste inzetbaarheid van deze systemen. Instandhouding omhelst het onderhouden van systemen en de bevoorrading die hiervoor nodig is. Het speelt een belangrijke rol binnen de luchtmacht, want de luchtmacht heeft voor het uitvoeren van haar taken meerdere systemen tegelijk nodig. Om het mogelijk te maken dat deze systemen ook daadwerkelijk beschikbaar zijn op het moment dat ze nodig zijn moet er al in een vroeg stadium over de instandhouding nagedacht worden. De beschikbaarheid van de systemen wordt bepaald door de mate waarin de systemen gebruikt worden, door de systeeminterne eigenschappen van betrouwbaarheid en onderhoudbaarheid en door de invulling van de instandhoudingsorganisatie (resultierend in logistieke downtijd).

Aangezien het vaak geen optie is voor Defensie om een bepaalde taak of uitzending niet tijdig en/of in voldoende mate te volbrengen, is het van belang een bepaalde minimale beschikbaarheid te kunnen garanderen. Compenseren voor tekorten (taken die niet zijn uitgevoerd) op een later tijdstip is meestal niet mogelijk. Pieken en dalen in onderhoud en gebruik moeten dus goed opgevangen kunnen worden. Hierdoor ligt de lat voor de instandhoudingsorganisatie hoog. Om toch efficiënte instandhouding te kunnen uitvoeren moet bij het bepalen van de benodigde resources rekening gehouden worden met de pieken en dalen die voor kunnen komen, maar moeten ook de kosten geminimaliseerd worden. Een oneindige pool aan resources is uiteraard onmogelijk.

Er moet dus een evenwicht worden gezocht tussen

- het systeem (het aantal systemen en de eigenschappen van betrouwbaarheid en onderhoudbaarheid die voortvloeien uit het systeemontwerp);
- het operationele gebruik (de soort taken en de eisen die er liggen omtrent het uitvoeren van deze taken);
- de invulling van de instandhoudingsorganisatie (beschikbare resources zoals personeel, onderdelen en support equipment).

Het gebruik, dus het uitvoeren van taken, is voor Defensie hierbij vaak leidend. Dit betekent dat er een zodanige combinatie van aantal systemen en invulling van de instandhoudingsorganisatie moet zijn, dat deze toereikend is om de gevraagde garantie op een minimale benodigde beschikbaarheid te kunnen geven.

Om dit evenwicht te kunnen vinden maakt onze afdeling gebruik van logistieke simulatie. Binnen een dergelijke simulatie wordt rekening gehouden met variatie van de diverse processen, samenhang tussen de verschillende onderdelen en complexiteit van het vraagstuk. Variatie in de processen is belangrijk, omdat we vaak de gemiddelden van faal- en reparatietijd wel kennen, maar het zijn juist de pieken en dalen en hun opeenvolging die het systeemgedrag beïnvloeden!

Door middel van simulatie kan bepaald worden met welke zekerheid er aan de gestelde eisen voldaan wordt, gegeven de vloot van systemen, de gewenste operationele inzet en de bijbehorende instandhoudingsorganisatie. Wordt de gevraagde zekerheid niet gerealiseerd dan kunnen er veranderingen aangebracht worden in de organisatie om deze zekerheid wel te halen. Het kan echter voorkomen dat zelfs het aantal systemen dat is toegewezen vergroot moet worden om aan de eisen rond de inzet met een voldoende zekerheid te kunnen voldoen.

Imelda van de Voorde
imelda.vandevoorde@tno.nl

Verslag Lezingen ALV

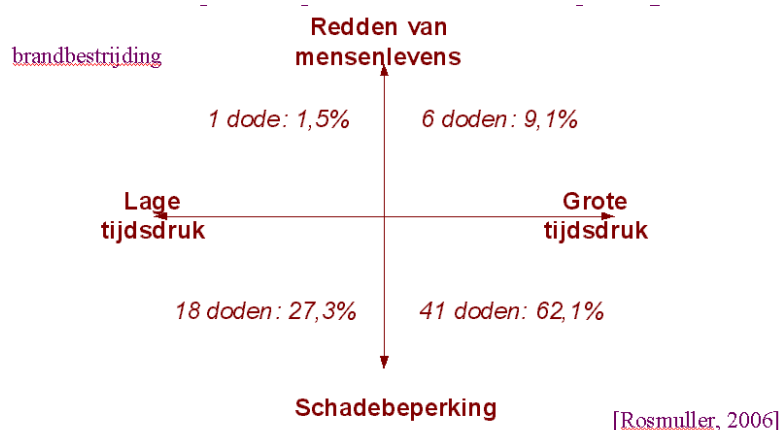
De Algemene Ledenvergadering 2007 stond in het teken van hulpverleningsinstanties en risicoanalyses. Hieronder een indruk van de lezingen van 15 februari jongstleden door **Johan de Knijff** en **Theo Logtenberg**. De presentaties zelf zijn te vinden op de NVRB website.

Risico-analyse bij hulpverlening

Nils Rosmüller is senior onderzoeker bij de onderzoekspoot van het **NIFV** (nationaal instituut voor fysieke veiligheid, bij velen beter bekend onder de naam NIBRA), en kwam ons iets vertellen over de risico's tijdens een brandweerinzet. Dat de veiligheid van het brandweerpersoneel een punt van zorg is, bleek al snel: meer dan één dode per jaar bij inzet voor incidentenbestrijding. Gerelateerd aan het aantal ongelukken per 200.000 uur taakuitvoering per jaar is dat aanzienlijk hoger dan bij de spoorwegen of in de bouw. Deze werkomgevingen staan traditioneel bekend als Nederlands minst veilige. Voldoende reden dus voor nader onderzoek.

Dat brandweerpersoneel te maken kan krijgen met letsel door instorting, explosie, val, en dergelijke, vinden we al snel acceptabel gezien de aard van de repressieve inzet. Maar uit de presentatie werd duidelijk dat het lang niet altijd gaat om het redden van mensenlevens: veelal is een inzet gericht op het voorkomen van milieuschade of het beperken van materiële kosten. Ook is er lang niet altijd de noodzaak tot onmiddellijk handelen: vaak is er voldoende tijd om een situatie vollediger in beeld te krijgen en om de wijze van bestrijding af te wegen. Met de hypothese dat er steeds sprake is van doordachte inzet, is de verwachting dat de slachtoffers onder het brandweerpersoneel vallen in situaties waar risico's nu eenmaal niet kunnen worden vermeden in combinatie met de grootste kans op fouten. Het getoonde onderzoek weerlegt echter deze verwachting, zoals getoond in het plaatje. Het meerendeel van de slachtoffers is gevallen bij een inzet die alleen te maken had met schadebeperking en waar geen sprake was van het redden van mensenlevens.

Ook als de frequentie van vóorkomen van de vier onderscheiden situaties meegenomen wordt, blijft het beeld ongewijzigd: in het vak rechts-onder het verreweg hoogste getal. Vervolgens kwamen er diverse foto's voorbij die brandweerinzet met weinig noodzaak of nut in combinatie met onvoldoende aandacht voor de eigen veiligheid illustreerden.

Voor verbeteringen is meer nodig dan verklaringen zoals een te gretige vrijwillige brandweerman of onvoldoende tijd voor nadenken. Suggesties zijn bijvoorbeeld dat een bevelvoerder meer inzicht krijgt in de situatie en niet op basis van een toevallige analogie ("hé, dit heb ik eerder meegemaakt, dus doen we het weer zo") voor een bepaalde inzet kiest. Of meer alertheid op onverwachte effectontwikkelingen en het doordenken van meerdere scenario's. De bekende gevaarsmaten en risico-instrumenten kwamen voorbij, met de herhaalde boodschap dat deze onvolledige oplossingen bieden.

Concluderend is de veiligheid van brandweerpersoneel een zorgpunt, speciaal de verhouding tussen opbrengst van een incidentbestrijding en de risico's die daarbij genomen worden. Risico-analyse van incidentbestrijding probeert daarin verbetering te brengen, maar de bekende instrumenten volstaan niet. Verder onderzoek wordt gedaan naar meer bewuste en gefaseerde besluitvorming, waarin scenario's van effecten in combinatie met inzet brandweer een rol kunnen spelen.

Johan de Knijff

Het regionaal crisisplan en de risicomonitor

Herman van Hijum (programmamanager Crisismanagement van de Politieacademie) gaf een toelichting op het regionaal crisisplan en de risicomonitor. De risicomonitor zou aanvankelijk door **Jan van Wijk** worden ingeleid, maar dit onderwerp werd door Herman van Hijum als projectleider gelijk meegenomen met de lezing over crisismanagement door het wat uitlopen van het diner. Beide projecten vallen onder de titel van "**Samen werken naar samenwerken**". Dat laatste duidt op de vele instanties die bij crisisbeheersing betrokken zijn en die op de een of andere manier een bijdrage moeten leveren, hetgeen in een knoppenmodel heeft geresulteerd.

Men redeneert hierbij vanuit de veiligheidsketen waarbij als basis de **Deming circle** wordt genomen (plan, do, check, act) voor de verschillende niveaus: bestuurlijk, strategisch, tactisch en operationeel. Het laatste niveau weer aangeduid met gold, silver en bronze command. Je komt dan uiteindelijk uit bij de kerntaken van de politie: handhaving van de rechtsorde en hulpverlening. Het handhaven van de rechtsorde heeft ook als onderdeel opsporing hetgeen nog wel eens kan conflicteren met hulpverlening. Redden gaat in ieder geval vóór opsporen. Het deed Herman de vragen stellen wat is veiligheid en hoe effectief moet de inzet zijn? Hij verwees naar voorbeelden zoals de Schipholbrand en gezien het aantal slachtoffers de ernstiger brand in de Wagenborg en de publieke aandacht die de beide branden hebben gehad.

Hij noemde daarbij de impliciete rol van de **Wet van Pleuris**:

- Verwijtbaarheid
- Maatschappelijke Relevantie
- Mediageniekheid

Herman ging verder in op de risicoanalyse en vroeg zich af welke gevolgen men moet onderkennen en hoe moeten die worden gewaardeerd? Hij stelde ons vervolgens de vraag:

Wie van u kan/wil bijdragen aan een valide indeling van gevolgen voor risicodragers?

Om tenslotte de risicomonitor te demonstreren gaf hij een verzonnen praktijkvoorbeeld (een heftige protestdemonstratie), waarbij ons bestuurslid **Sten de Wit** met behulp van de monitor de gewenste inzet mocht bepalen.

Al met al interessant hoe bij de politie het risicodenken ingepast gaat worden, maar uit de presentatie volgt wel dat men nog wat zoekende is en dat hulp van de leden welkom is. Men is wel zeer bezig met organisatie en gevolgen, maar nog niet met kansdenken, voor zover dat relevant kan zijn.

Theo Logtenberg

Jaarboek 2006

Theo Logtenberg heeft weer een prachtig overzicht gemaakt van de **NVRB**-activiteiten in 2006. Het jaarboek 2006 is te verkrijgen door een e-mail te sturen naar secretariaat@nvr.nl.

Thema avond Intuïtie

Op 4 april 2007 werden we meegenomen in de wereld van de intuïtie, waarden, normen, ethiek en integriteit. **Fred Horbeek** en **Reinier Bosman** namen ons mee uit de onze analytische wereld van cijfers en feiten. Aan de hand van een flink aantal stellingen en ja/nee vragen ontlokte **Fred** het publiek uitspraken en discussie over integriteit en de eigen waarden en normen.

Een zaal vol aandachtige gezichten. Uiterst rechts Reinier Bosman, de tweede spreker.

De voorbeelden wil ik u niet onthouden:

Als je met een aantal collega's uit eten bent en jij rekent af, zeg je het dan als de ober te weinig in rekening brengt?

Maakt het uit als je weet dat de ober het verschil zelf moet betalen?

Maakt het uit of de ober een leuk meisje van 20 is of een oude man van 50?

Zou je voor 10 euro iemand ombrengen?

Zou je voor 1.000 euro iemand ombrengen?

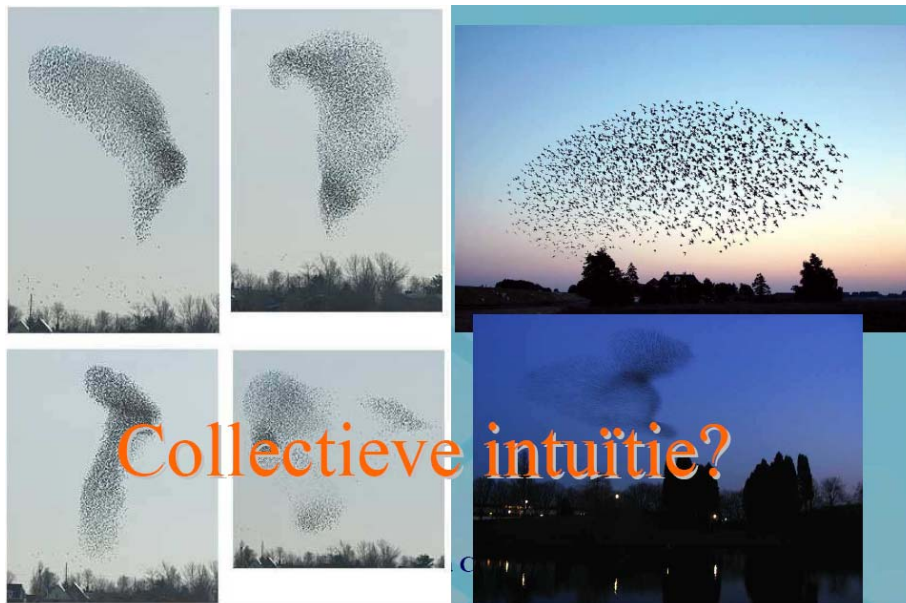
Zou je voor 10.000.00 euro iemand ombrengen?

Als je weet dat er niet wordt gecontroleerd, koop je dan toch een treinkaartje?

Vervolgens liet Fred zien dat bedrog, internationale misdaadorganisaties en het namaken van geld echt geen modern probleem is en dat integriteit ook te maken heeft met het vermijden van zelfs maar de *schijn* van corruptie. Via diverse niveaus van integriteit liet Fred ons vooral nadenken over ons eigen handelen. Een boeiende lezing, hoewel er wat mij betreft meer ruimte had mogen zijn voor interactieve groepsdiscussie.

Peter Blanker

Een hobby, ja een passie, die samenviel met zijn werk op het gebied van veiligheid, zo start **Reinier** zijn gloedvol betoog over intuïtie. Om dat te illustreren laat Reinier een filmpje over een zwerm spreeuwen zien (waarvan hieronder enkele beelden).

Dit is volgens een **Reinier** een sprekend voorbeeld van collectieve intuïtie, gebaseerd op maximale communicatie en leidend tot volmaakte synergie. Zou het niet mooi zijn als een team of een bedrijf zo zou kunnen opereren? Dat dit mogelijk is, bewijst het Nederlands volleybalteam volgens Reinier.

Voordat Reinier zijn voordracht vervolgt, geeft hij kort zijn achtergrond aan. Hieruit komt een beeld naar voren van een veelzijdig ingenieur die naast ondernemer kunstschilder is en actief muziek beoefent. Door zijn spiritualiteit maakt hij duidelijk werk van de 'zachte' kant van de ingenieurspraktijk. Dit blijkt ook uit zijn verdere verhaal.

Na een korte uitleg van hoe de hersenen werken, stapt hij over van cognitief naar intuïtie. Onder intuïtie wordt verstaan: *quasi-bewuste en onbewuste informatieverwerking die tot een inzicht leidt.*

Als voorbeeld van iemand met een sterke intuïtie noemt hij Johan Cruijff die met uitspraken als *Je gaat het pas zien als je het door hebt* dit onderstreept. De aandacht van managers voor intuïtie stamt uit de tachtiger jaren van de vorige eeuw. Tijdsdruk, inadequate informatie en snel veranderende markten vereisten een andere benadering. De analytische benadering vraagt te veel tijd en gaat te langzaam. Succesvolle CEO's gebruiken een mix van ratio en intuïtie.

Hierna volgt een uitleg over een cognitief model van intuïtie aan de hand van een voorbeeld. Stel je ziet een foto van iemand die 5 jaar geleden voor het laatst hebt gezien. De hersenen verdelen het beeld in onderdelen, bewerken deze en vergelijken ze met eerder opgeslagen beelden. De herkenning is instantaan. Daarmee verklaart Reinier tevens het verschil tussen analytisch en intuïtief beslissen.

Reinier stelt dat veel aspecten van een risicoanalyse subjectief van aard zijn. Zo zijn inschattingen van kansen op ongewenste gebeurtenissen en van daarmee samenhangende gevolgen meestal gebaseerd op eerdere opgedane ervaringen en analyses. Reinier pleit er dan ook voor om de zogenaamde riskmap te gebruiken voor communicatie. Het doel ervan is om de analist en praktijkman/vrouw met elkaar in gesprek te brengen. Vooral afwijkende meningen en inzichten dienen nader besproken en onderzocht te worden. Dit verschaft vaak een completer beeld van de risico's. Dat intuïtie ook een rol speelt in de wetenschap, wordt gestaafd door het feit dat 72 uit een groep van 83 Nobelprijswinnaars intuïtie als succesfactor onderkennen. De uitspraak van Michael Brown, Nobelprijs in Medicijnen 1985, is hiervan een treffend voorbeeld:

'We felt at times there was almost a hand guiding us, we would go from one step to the next, somehow we knew which way to go, I really can't tell how we knew.'

De NASA combineert in haar beslissingstools intuïtie en analyse. Daarbij wordt gestreefd naar overeenstemmings-maximalisatie. Dit is geen group thinking, die leidt tot tunnelvisie maar een proces waarin duidelijk ruimte is voor dissonanten. Zo komt men tot een completer beeld en daarmee tot betere beslissingen.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- Kennis over intuïtie veel inzicht kan bieden in menselijk gedrag en veiligheidsanalyse;
- Intuïtie een waardevolle aanvulling kan zijn op analyse;
- Intuïtie meer geschikt is voor complexe processen dan analyse.

De toehoorders hadden een goed gevoel bij deze presentatie en dat was het bewijs voor de impact van deze interessante presentatie.

Rob Badoux

Verlag Lustrumviering

Op 24 april 2007 waren de leden met partner uitgenodigd om naar Noordwijk te komen. Volgens de uitnodiging werd in het Space Expo het derde lustrum gevierd. De festiviteiten bestonden uit een aantal lezingen met een speciale omlijsting, een rondleiding bij Space expo en werd afgesloten met een diner. Om het diner extra luister bij te zetten was er, net als bij het voorgaande lustrum, weer een vocaal gezelschap geformeerd. Het thema was "Geloof en ongelooft in risicoanalyse en bedrijfszekerheid". De speciale omlijsting bestond trouwens uit een gastheer die tevens magiër was. Hij verbond op zeer boeiende en aansprekende wijze de diverse onderdelen met behulp van zijn goocheltrucs.

Als eerste spreker was een oude bekende van de NVRB aangetrokken: Professor **Tim Bedford** (Universiteit van Strathclyde, Schotland). Tim was tussen 1995 en 2000 bestuurslid van de "moeder"vereniging NVvB en enige jaren voorzitter van de NVRB. Hij gaf een uitgebreide beschouwing op het vakgebied risicoanalyse in het Verenigd Koninkrijk. In Groot-Brittannië lijkt het begrip risico geen echte betekenis meer te hebben, met alle negatieve consequenties. Zo worden veel aan "outsourcing" van risicovolle activiteiten gedaan, waarbij het risico niet wordt verminderd maar slechts wordt verplaatst naar het buitenland. Ook wordt er veelal de nadruk gelegd op de boodschap en niet (meer) op de feiten. De term risico is verworden tot een "social construct" en afwijkende meningen worden aan de kant geschoven als niet ter zake doende. Berucht voorbeeld hierbij is dat er zelfs een wet is voorgesteld om de waarde van π vast te stellen op 3,2. Daarnaast worden er steeds meer zinloze regels bedacht die het vertrouwen in de risicoanalyse ondermijnen.

Vervolgens gaf de **Jolet Plomp** ons inzicht in de psychologie van het beslissen. Mensen maken op relatief eenvoudige wijze de meest moeilijke beslissingen. Deels door intuïtie maar ook door het slim "opdelen" van de diverse stappen in de beslissing. Ook de motieven bij het beslissen werden belicht. Zo blijken we verstandelijk zeer goed te weten dat de kans om de Lotto te winnen echt ontzettend klein is, maar toch kopen we graag een lot. De reden hiervoor schijnt te zijn dat we al gelukkiger worden van het vooruitzicht dat we misschien wél winnen! Wie meer wil weten over Jolet en de psychologie kan terecht op haar website: <http://www.xs4all.nl/~jplomp/index.html>

De laatste voordracht kwam van **Carina van Eijk-Olij** (S&T Corporation) en behandelde de complexiteit van de diverse ruimtemissies en de betrokken systemen. Aan de hand van een aantal voorbeelden van (bijna) fatale missies (zoals Ariane 5, Challenger, Apollo 13, Mars Polar Mission) werd benadrukt dat 1 op de 20 raketlancering mis gaat waarbij de lading ter waarde van gemiddeld 1 miljard dollar verloren gaat. Gelukkig kan S&T een stuk software leveren dat fouten kan opsporen in de complexe systemen. Voor de komende bemande missie naar Mars zullen S&T en TNO een bijdrage leveren. Persoonlijk vond ik de lezing leuk, leerzaam en afwisselend met grappige filmpjes. Enigszins jammer vond ik wel dat ik af en toe het gevoel had naar een verkooppraatje te luisteren zonder dat het product inhoudelijk werd toegelicht. De presentatie vindt u op de website: www.nvr.nl.

Aldus opgewarmd door de vele voorbeelden en ongelukken in de ruimte, kregen we in twee groepen een rondleiding door Space Expo met daarin een levensgroot model van het Spacelab, de slaapzak van Wubbo Ockels, een aangekochte Russische ruimtecapsule en een echt stuk maansteen. Ook hingen er diverse "mislukte Sinterklaas-surprises", aangezien de bekleding van de satellieten verdacht veel leek op slordig aangebracht zilverfolie. Dit is echter bewust: indien de coating strak om de satellieten wordt aangebracht zou de extreme temperatuurwisseling zorgen voor scheuren in de coating.

Peter Blanker

Foto-impressie Lustrumviering

Foto's door Alfons Krom